

1. Nazwa: Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gard gi

2. Cel ochrony:

Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk Pojezierza Chełmińskiego i Pojezierza Brodnickiego, ochrona rzeki Osy i Gard gi wraz z pasem roślinności okalającej, ochrona form krajobrazowych (jamy, wwozy).

3. Położenie i charakterystyka:

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gard gi rozciąga się z zachodu na wschód na długości około 30 km.

Poza strefy krańcowe dolin: Osy i Gard gi obszar obejmuje dodatkowo kompleks leśny wokół nadleśnictwa Jamy oraz teren wokół jeziora Pław, gdzie łączy się z obszarem Brodnickiego Parku Krajobrazowego.

Przez obszar przebiega droga krajowa Grudzi dz - /asin - Ostróda oraz drogi wojewódzkie i powiatowe: /asin - Gruta - Radzy Chełmiński, Jabłnowo - wiecie nad Osą i Biskupiec - Radzy Chełmiński.

Powierzchnia obszaru charakteryzuje się dużą rozciągłością ze względu na strefy krańcowe doliny Osy i Gard gi. Jedynie na północnym-zachodzie znacznie się rozszerza ze względu na włączenie w jego zasięg kompleksu leśnego wokół nadleśnictwa Jamy. Obszar charakteryzuje się stosunkowo małym pokryciem lasami o około 19,5%.

4. Powierzchnia:

Powierzchnia ogólna OChK Doliny Osy i Gard gi wynosi 16003,19 ha.

Tab. 1. Wykaz powierzchni administracyjnych gmin położonych w granicach OChK Doliny Osy i Gard gi.

Lp.	Gmina	Powierzchnia [ha]	Powiat
1.	Jabłnowo Pomorskie	3 470,26	brodnicki
2.	Gruta	2 237,26	grudzi dzki
3.	Grudzi dz	109,40	
4.	/asin	3 134,03	
5.	wiecie nad Osą	2 818,64	
6.	Rogóno	4 233,32	
7.	Zbiczno	0,28	brodnicki
Razem		16 003,19	

5. Opis tekstowy przebiegu granicy:

Granice Obszaru oparto o wyraźne naturalne i antropogeniczne linie terenowe oraz granice administracyjne.

Granica Zachodnia stanowi styk z Obszarem Chronionego Krajobrazu Strefy Krajozłotej Doliny Wisły. Dalej granica przebiega drogą gminną numer 041259C do Kłodki Szlacheckiej. Mijając wieś, biegnie polnymi drogami w kierunku południowym i od tego momentu biegnie wzdłuż lasu. Dochodzi do drogi gminnej o numerze 041235C (Gubiny ó Szembruczek) i biegnie dalej w kierunku zachodnim przez las. Wychodząc z lasu dochodzi do drogi powiatowej numer 1353C (Białychów ó Szembruczek), mijając od południa Jezioro Gubińskie, przecina linię kolejową numer 207 (Grudziń ó Kwidzyn) i biegnie drogą przez miejscowość Gubiny, a następnie przecina z ciekami Czerwona Woda. Od tego miejsca granica skręca na północ biegnąc wspomnianym ciekami dochodzi do lasu. Skracając na zachód, opiera się o las i drogę lokalną dochodzi do miejscowości Zarole. Tutaj łączy się ponownie z Obszarem Chronionego Krajobrazu Strefy Krajozłotej Wisły. Granice obszarów biegną wspólnie aż do granicy województwa, po czym granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osi i Gardę odbija w kierunku wschodnim.

Granica Południowa przebiega granicą administracyjną z województwem pomorskim, a do drogi gminnej o numerze 041304C (Pawłowo ó Szywna), gdzie skręca na południe. Mijając Szywna biegnie na południe drogą powiatową numer 1373C (Szywna ó Jankowice). Po minięciu od wschodu Jeziora Szywna, granica skręca na południowo-zachód i biegnie drogami polnymi by dojść do drogi powiatowej kierunku południowo-wschodnim, omijając Rogóno od wschodu i dochodzi do drogi powiatowej numer 1361C (Rogóno ó Szembruk). Biegnie wschodnim skrajem tej drogi, mijając wieś Szembruczek dochodzi do wsi Szembruk. W Szembruku skręca na zachód i biegnie drogą powiatową numer 1365C (Asin ó Gardeja). Biegnie północnym skrajem drogi powiatowej na odcinku o długości 1750 metrów, po czym przed lasem numer 1370C (Gordanowo ó Wydrzno). Skracając na zachód, przechodzi przez miejscowość Wydrzno i biegnie dalej tą samą drogą dociera do drogi powiatowej numer 1365C (Asin ó Gardeja). W Szembruku granica skręca na południowo-wschód i biegnie drogą lokalną w kierunku Marianowa. Po 1510 metrach skręca w kierunku zachodnim i biegnie drogami polnymi w kierunku Szembruczka. Nie przecinając rzeki Osy, skręca na południe i biegnie drogą gminną o numerze 041025C (Sobótka ó Szembruczek), trzymając się blisko rzeki Osy. Mijając Sobótkę, biegnie w kierunku południowo-wschodnim drogą powiatową o numerze 1362C (Sobótka ó Rogóno Zamek). Następnie biegnie na wschód drogą gminną o numerze 041311C (od drogi 1386C Nowe Mosty - do gr. gminy - Rogóno Zamek), następnie biegnie drogą powiatową numer 1386C (Nowe Mosty ó Szczepanki) do miejscowości Szczepanki. Od Szczepanek granica biegnie nadal w kierunku południowo-wschodnim dochodzi do drogi wojewódzkiej numer 538 (Radzyń Chełmiński ó Asin). Biegnie 850 metrów wschodnim skrajem drogi numer 538, po czym skręca na wschód w drogę powiatową numer 1387C (Nowe Mosty ó Bogdanki). Biegnie tą drogą i mijając Hermanowo dochodzi do Bogdanki. Następnie skręca na południowo-wschód i biegnie dalej drogą powiatową numer 1388C

(/ asin ó M drzyce ó Lisnowo) do M drzyc. Z M drzyc biegnie nadal drog powiatow w kierunku Lisnowa. Przed miejscowoci Szarno skr ca na poćdnie i przez chwil biegnie dawn lini kolejow . Granica obejmuje miejscowoci Szarno od poćdnia i drog poln biegnie na wschód. Przecina drog powiatow numer 1407C (Rywać ó wiecie nad Os ó Lisnowo) i dalej biegnie drog gminn numer 041510C do Karolewa oraz drog gminn numer 041511C do Lisnowa. Nast pnie granica przebiega drog powiatow numer 1391C i drog gminn numer 041512C do Part czyn. Od Part czyn granica biegnie na wschód dochodz c do granicy województw kujawsko-pomorskiego i warmi sko-mazurskiego. Granic województw biegnie, a do miejscowoci Górale, a nast pnie nadal na poćdnie po granicy z Brodnickim Parkiem Krajobrazowym.

Granica Poćdniowa rozpoczyna swój bieg od linii kolejowej numer 208 (Brodnica ó Jabćnowo Pomorskie), któr biegnie w kierunku póćocnym do wsi Konojady. Stad biegnie nadal na póćoc drog powiatow numer 1815C (Jabćnowo ó Górale ó Konojady- droga wojewódzka numer 543) do miejscowoci Górale. Przed miejscowoci Górale odbija na póćocny ó zachód i drog gruntow omija Górale. Dalej biegnie na póćoc drog powiatow numer 1816C (Piecewo ó Buk Góralski ó Górale) do miejscowoci Buk Góralski, a st d drog gminn numer 080116C do miejscowoci Nowa Wie , przecinaj c po drodze linie kolejow numer 353 (Toru ó Ićwa). Od miejscowoci Nowa Wie biegnie na zachód drog powiatow numer 1801C (granica województwa ó Pćw ó Jabćnowo Pomorskie), by po 1 km skr ci na póćocny-zachód i ćkami oraz drogami lokalnymi przez grunty wsi Adamowo doj do drogi gminnej numer 041509C (wiecie nad Os ó granica gminy ó Buk Pomorski). Drog t biegnie na zachód w kierunku wiecia nad Os . Przed wieciem nad Os skr ca na poćdnie i biegnie drogami gruntowymi, trzymaj c si blisko doliny cieku Lutryna. Obejmuje od poćdnia miejscowoci Nowy Mćn wraz z niewielkim kompleksem le nym i dochodzi do miejscowoci Kitnówko. St d drog powiatow numer 1810C Kitnówkoó wiecie nad Os zbli a si do tej miejscowoci od strony zachodniej, gdzie wyra nie skr ca na zachód. Biegnie póćocnym skrajem drogi powiatowej numer 1405C (Sćp ó wiecie nad Os) i dalej drog powiatow numer 1384C (Pokrzywno ó Orle ó Sćp) do miejscowoci Orle. St d biegnie w kierunku póćocno-zachodnim drogami lokalnymi, mija Jezioro Salno i dochodzi do miejscowoci D brówka Królewska. Biegnie dalej na zachód, obejmuje bagno ŐPrzepadliskoö i drogami lokalnymi dochodzi ponownie do granicy z Obszarem Chronionego Krajobrazu Strefy Kraw dziowej Doliny Wisć.